

NAJNOVIJE IZMENE ZAKONA O RADU

Narodna skupština Republike Srbije je na redovnom zasedanju 17. decembra donela *Zakon o izmenama i dopunama Zakona o radu* („Sl. glasnik RS”, br. 113/17 od 17.12.2017. god.) kojim su donete izmene postojećeg zakona. Izmenjen je **član 35.** kome je dodata obaveza poslodavca da na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovora o obavljanju poslova zaključenog u skladu sa *Zakonom o radu* **podnese jedinstvenu prijavu na obavezno socijalno osiguranje u roku propisanom zakonom kojim se uređuje Centralni registar obaveznog socijalnog osiguranja, a najkasnije pre stupanja zaposlenog i drugog radno angažovanog lica na rad.**

Takođe je **članom 55.** propisano da je **poslodavac obavezan da vodi dnevnu evidenciju o prekovremenom radu zaposlenih.**

Prema **članu 180.** kod otkaza ugovora o radu od strane poslodavca, poslodavac je dužan da pre otkaza ugovora o radu u slučaju iz **člana 179. st. 2. i 3.** ovog zakona, zaposlenog pisanim putem upozori na postojanje razloga za otkaz ugovora o radu i da mu ostavi rok od najmanje osam dana od dana dostavljanja upozorenja da se izjasni na navode iz upozorenja. U upozorenju iz **stava 1.** ovog člana poslodavac je dužan da navede osnov za davanje otkaza, činjenice i dokaze koji ukazuju na to da su se stekli uslovi za otkaz i rok za davanje odgovora na upozorenje. Novina je da poslodavac **upozorenje dostavlja zaposlenom na način propisan za dostavljanje rešenja o otkazu ugovora o radu iz čl. 185. ovog zakona.**

Što praktično znači da se ugovor o radu otkazuje **rešenjem, u pisanom obliku, i obavezno sadrži obrazloženje i pouku o pravnom leku.** Rešenje mora da se dostavi zaposlenom lično, u prostorijama poslodavca, odnosno na adresu prebivališta ili boravišta zaposlenog.

Ukoliko poslodavac zaposlenom nije mogao da dostavi rešenje na ovaj način, dužan je da o tome sačini pismenu belešku. U tom slučaju **rešenje se objavljuje na oglasnoj tabli poslodavca i po isteku osam dana od dana objavljivanja smatra se dostavljenim.**

Zaposlenom prestaje radni odnos danom dostavljanja rešenja osim ako *Zakonom o radu* ili rešenjem nije određen drugi rok. Zaposleni je dužan da narednog dana od dana prijema rešenja u pisanom obliku obavesti poslodavca ako želi da spor rešava pred arbitrom u smislu **čl. 194.** ovog zakona.

U postupku nadzora nad sprovođenjem zakona u **članu 270.** koji nalaže inspektor rada da podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka, ukoliko nađe da je poslodavac, odnosno direktor ili preduzetnik, povredio zakon ili drugi propis kojima se uređuju radni odnosi, a novo je da inspektor podnosi zahtev i u slučaju **nepodnošenja jedinstvene prijave na obavezno socijalno osiguranje,** izvršio prekršaj.

U **članu 275. st. 1.** dodato je da će se novčanom kaznom od 400.000 do 1.000.000 dinara kazniti se za prekršaj poslodavac sa svojstvom pravnog lica **ako zaposlenom uskrati pravo na otpremninu u skladu sa odredbama Zakona o radu (čl. 158).** Podsećamo da je ovim članom zakona predviđeno da je „poslodavac dužan da pre otkaza ugovora o radu, u smislu **člana 179. stav 5. tačka 1)** ovog zakona, zaposlenom isplati otpremninu u skladu sa ovim članom. Visina ove otpremnine utvrđuje se opštim aktom ili ugovorom o radu, s tim što ne može biti niža od zbira trećine zarade zaposlenog za svaku navršenu godinu rada u radnom odnosu kod poslodavca kod koga ostvaruje pravo na otpremninu.

Za utvrđivanje visine otpremnine računa se i vreme provedeno u radnom odnosu kod poslodavca prethodnika u slučaju statusne promene i promene poslodavca u smislu **čl. 147.** ovog zakona, kao i kod povezanih lica sa poslodavcem u skladu sa zakonom.

Promena vlasništva nad kapitalom ne smatra se promenom poslodavca u smislu ostvarivanja prava na otpremninu u skladu sa ovim članom.

Opštim aktom ili ugovorom o radu ne može da se utvrdi duži period za isplatu otpremnine od perioda utvrđenog u **st. 2. i 3.** ovog člana.

Zaposleni ne može da ostvari pravo na otpremninu za isti period za koji mu je već isplaćena otpremnina kod istog ili drugog poslodavca

Novčanom kaznom od 100.000 do 300.000 dinara za prekršaj iz **stava 1. člana 275.** kazniće se preduzetnik.

Novčanom kaznom od 20.000 do 40.000 dinara kazniće se za prekršaj iz **stava 1. istog člana** odgovorno lice u pravnom licu.“

U členu 276. zakona povećane su novčane kazne sa 100.000 dinara na kazne u rasponu od 150.000 do 300.000 dinara za pravno lice, i sa 50.000 dinara na kazne u visini od 50.000 do 150.000 dinara za preduzetnika u slučaju:

- ako ne drži primerak ugovora ili kopije ugovora u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 35. st. 1);

- ako ne vodi dnevnu evidenciju o prekovremenom radu zaposlenih u skladu sa odredbama ovog zakona (ovo je takođe novina);

- ako ne obezbedi vreme za odmor u toku dnevnog rada, dnevni i nedeljni odmor u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 64. do 67.);

- ako zaposlenom ne odobri korišćenje plaćenog odsustva u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 77.);

- ako ne vodi mesečnu evidenciju o zaradi i naknadi zarade u skladu sa odredbama ovog zakona (čl. 122.);

- ako zaposlenom uskrati pravo na otkazni rok, odnosno naknadu zarade u skladu sa ovim zakonom (čl. 189.);

- ako zaposlenom ne vrati uredno popunjenu radnu knjižicu (čl. 204.).

Novim izmenama je iz ovog člana brisana odedba da se ove kazne odnose i na slučaj ako se zaposlenom uskrati pravo na otpremninu, što je postojalo u prethodnoj varijanti Zakona.

Takođe je izmenjena i visina novčane kazne za odgovorno lice u pravnom licu, odnosno zastupnika pravnog lica sa 10.000 dinara (fiksno) na kaznu u rasponu od 10.000 do 20.000 dinara.

U okviru kaznenih odredbi, dodat je novi član, 276a koji propisuje da u slučaju propuštanja propisanog roka za podnošenje jedinstvene prijave na obavezno socijalno osiguranje (čl. 35. st. 2.), to predstavlja prekršaj za koji se izriče novčana kazna propisana članom 31. Zakona o Centralnom registru obaveznog socijalnog osiguranja („Službeni glasnik RS”, br. 30/10, 44/14 – dr. zakon i 116/14).

Napominjemo da su to sledeće kaznene mere:

- Novčanom kaznom od 300.000,00 do 1.500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj podnosilac jedinstvene prijave – **poslodavac sa svojstvom pravnog lica ako ne podnese jedinstvenu prijavu ili ako jedinstvenu prijavu podnese po proteku roka iz čl. 11. ovog zakona.**

- Novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj podnosilac jedinstvene prijave – **poslodavac fizičko lice ako ne podnese jedinstvenu prijavu ili ako jedinstvenu prijavu podnese po proteku roka iz čl. 11. ovog zakona.**¹

- Novčanom kaznom od 300.000,00 do 1.500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj podnosilac jedinstvene prijave – **poslodavac sa svojstvom pravnog lica ako unese netačne podatke u jedinstvenu prijavu.**

- Novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj podnosilac jedinstvene prijave – **poslodavac fizičko lice ako unese netačne podatke u jedinstvenu prijavu.**

- Novčanom kaznom od 300.000,00 do 1.000.000,00 dinara kazniće se za prekršaj korisnik podataka Centralnog registra koji ne izvrši prenos podataka u Jedinastvenu bazu, u skladu sa ovim zakonom i članom 17. Zakona o prekršajima („Službeni glasnik RS”, br. 101/05, 116/08 i 111/09).

- Novčanom kaznom od 300.000,00 do 1.500.000,00 dinara kazniće se za prekršaj korisnici podataka Centralnog registra koji, u skladu sa ovim zakonom, ne saraduju i ne razmenjuju podatke kojima raspolažu, a imajući u vidu član 17. Zakona o prekršajima.

- Za radnje iz st. 1, 3, 5. i 6. ovog člana novčanom kaznom od 30.000,00 do 80.000,00 dinara kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u pravnom licu.

¹ Podsećamo da je članom 11. ZCROSO predviđeno da se registracija osiguranika i osiguranih lica u Centralni registar vrši podnošenjem jedinstvene prijave u elektronskom obliku od strane podnosioca jedinstvene prijave (fizičko lice koji nema tehničke mogućnosti za dostavljanje prijave u elektronskom obliku, jedinstvenu prijavu podnosi organizaciona jedinica organizacije za obavezno socijalno osiguranje kojoj se obrati, a na osnovu dokaza koje podnese na uvid). Jedinastvena prijava podnosi se u roku od tri radna dana od dana zaposlenja, odnosno od dana zaključenja ugovora o radu, odnosno drugog ugovora o obavljanju poslova ili od dana početka obavljanja delatnosti, odnosno od dana prestanka zaposlenja, prestanka obavljanja poslova ili obavljanja delatnosti, odnosno od dana nastale promene u toku osiguranja.

Dan prijema jedinstvene prijave u Centralnom registru smatra se danom prijema jedinstvene prijave u svim organizacijama obaveznog socijalnog osiguranja.